

## La incomprensible lògica d'ETA

El 3 de desembre del 1999, ETA anunciava la ruptura de la treva que havia proclamat el 18 de setembre del 1998. El 21 de gener del 2000, ETA ratificava el final de la treva amb l'assassinat amb un cotxe bomba a Madrid del tinent coronel **Ángel García Blanco**. Poc després, el 23 de febrer, a Vitòria un nou cotxe bomba matava l'*exvicelendakari* **Fernando Buesa** i l'escorta de l'Ertzaina **Jorge Díez**. La desil·lusió i la desesperança van envair la societat basca, que havia dipositat la seva confiança en el fet que la pau era possible. Aquest vegada no hi ha hagut avís previ de ruptura de *l'alto el foc permanent* proclamat el mes de març. Però, en paraules de l'amic i periodista basc **Pedro García Larragán**, no hi haurà desesperança, tan sols ràbia i una resposta contundent de la societat basca, perquè no hi ha cap marge per a la violència. Era la darrera oportunitat, però ETA i l'esquerra *abertzale* l'han malbaratat, perquè, més enllà dels errors del Govern o de la poca flexibilitat de l'oposició, de les accions violentes només en són responsables els executors.

La indignació a Euskadi és total i ningú mourà ni un dit a favor de la legalització de Batasuna, ni contra la previsible escalada de detencions que seguirà l'atemptat d'ahir, ni tan sols en el cas que la vaga de fam d'**Ignacio de Juana de Chaos** acabi en tragèdia. Ho advertia fa dos dies **Patxi Zabaleta**, l'esquerra *abertzale* està incomplint els compromisos d'Anoeta (novembre del 2004) i frustrant el procés al tornar a les posicions inicials sobre la qüestió de la territorialitat i l'autodeterminació. Pel dirigent d'Aralar, no hi ha altra sortida que la renúncia a la violència, i tota la resta és un frau.

El Govern basc ha condemnat l'atemptat, però no dóna per acabat el procés de pau. **Arnaldo Otegi** i Batasuna lamenten les víctimes, però no condemnen la violència, ni donen per acabat el procés tot i reconèixer les actuals dificultats que està tenint i, evidentment, culpen d'aquestes dificultats el Govern, que no ha fet, segons **Otegi**, cap gest polític (mesa de partits) ni penitenciar en

aquests mesos. El Govern espanyol, en canvi, dóna per acabat l'alto el foc i el procés de pau. I és que Batasuna no sembla adonar-se que ETA, que sempre ha actuat amb una lògica que no és la dels demòcrates, ha sobrepassat la darrera línia vermella, perquè no es pot continuar un procés de pau trencant l'alto el foc i tornant a matar. Per **Rodríguez Zapatero** "la condició per al diàleg era --i és-- la voluntat inequívoca d'ETA de renunciar a la violència ... . I l'atemptat d'avui és absolutament incompatible amb l'alto el foc permanent proclamat per ETA al març" i, per tant, ha donat l'ordre de suspendre totes les iniciatives de diàleg amb ETA. No hi haurà, doncs, més aproximacions fins que ETA no faci una condemna contundent de la violència: "El d'avui és el pas més equivocac i inútil que poden fer els terroristes". I va contra el sentit de la història.

El balanç que feia divendres **Rodríguez Zapatero** sobre el procés de pau, a l'afirmar que "d'aquí a un any estarem millor que avui", ha saltat pels aires amb l'atemptat de Madrid; i la crua realitat, com ell mateix reconeixia, és que avui estem molt pitjor que ahir. Tanmateix, no és el moment de jutjar els errors que ha comès el Govern. N'hi ha hagut, com ara un excés d'optimisme i creure en el valor taumatúrgic de les paraules --no n'hi ha prou a dir el nom de les coses per fer-les realitat-- i, sobretot, no assabentar-se dels preparatius de l'atemptat de Madrid mentre intentava una nova interlocució amb ETA. Però, malgrat el fracàs, ningú li pot retreure el coratge d'haver intentat obrir camins a la pau sense sortir-se de la legalitat vigent. I menys que ningú, una oposició que ha posat tots els obstacles inimaginables per fer fracassar l'acció del Govern.

Són, sens dubte, moments de profund pessimisme, però la fi de la violència d'ETA és un procés irreversible. Podia haver estat d'una altra manera, però ETA --i l'esquerra *abertzale* al no condemnar l'atemptat de Barajas-- han triat el camí del retorn a la violència, cosa que farà el procés més llarg i difícil, però no l'aturarà (en això té raó el PNB), perquè la societat basca n'està farta i no està disposada a fer cap altra concessió als violents, que tenen molta menys força i representativitat de la que es pensen, que ja no tenen capacitat per incidir en la vida política, social i econòmica del País Basc, i, sobretot, perquè

després de l'atemptat d'ahir han perdut la poca credibilitat que els quedava. Tancant les portes a la política i reafirmant-se en la pràctica de la violència, ETA torna a transitar per un camí sense altra sortida que l'acció policial i judicial, que és l'única resposta que es pot esperar de l'Estat de dret i democràtic. És previsible un llarg procés de progressiva marginalitat d'ETA, en mans de dirigents provinents de la *kale borroka*, davant la indiferència d'una societat basca que està disposada a guanyar la batalla de la pau.